

TILLKÄNNAGIVANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Riktlinjer för rapportering om katastrofriskhantering i enlighet med artikel 6.1 d i beslut nr 1313/2013/EU

(2019/C 428/07)

Anmärkning: Vid hänvisningar till beslut nr 1313/2013/EU (EUT L 347, 20.12.2013, s. 924) avses beslut nr 1313/2013/EU i dess ändrade lydelse enligt beslut (EU) 2019/420 (EUT L 77 I, 20.3.2019, s. 1)

Mot bakgrund av artikel 28.1 a i beslut nr 1313/2013/EU ska hänvisningar till medlemsstaterna betraktas som hänvisningar även till deltagande stater enligt definitionen i artikel 4.12 i beslut nr 1313/2013/EU.

Innehållsförteckning

	<i>Sida</i>
Riktlinjer för rapportering om katastrofriskhantering i enlighet med artikel 6.1 d i beslut nr 1313/2013/EU	9
Inledning	9
Syfte och tillämpningsområde	9
MALL FÖR SAMMANFATTANDE RAPPORTER OM KATASTROFRISKHANTERING	11
Del I. Riskbedömning	11
Del II. Bedömning av riskhanteringsförmågan	17
Del III. Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder med avseende på centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser samt, i förekommande fall, risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser	22
ÅTFÖLJANDE VÄGLEDNING TILL MALLEN	25
Del I. Riskbedömning	25
1.1 Inledning	25
1.2 Vägledning för hur frågorna 1–8 (del I) i mallen ska besvaras	26
Del II. Bedömning av riskhanteringsförmågan	30
2.1 Inledning	30
2.2 Vägledning för hur frågorna 9–20 (del II) i mallen ska besvaras	30
Del III. Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder med avseende på centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser samt, i förekommande fall, risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser	32
3.1 Inledning	32
3.2 Vägledning för hur frågorna 21–24 (del III) i mallen ska besvaras	32
BILAGA	33
Icke uttömmande förteckning över risker som regleras genom lagstiftning och/eller politik på eu-nivå	33
Icke uttömmande förteckning över övergripande områden av gemensamt intresse i eu:s lagstiftning och/eller politik	36

Riktlinjer för rapportering om katastrofriskhantering i enlighet med artikel 6.1 d i beslut nr 1313/2013/EU

Inledning

Enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU av den 17 december 2013 om en civilskyddsmekanism för unionen ⁽¹⁾, i dess ändrade lydelse av den 21 mars 2019 ⁽²⁾, ska medlemsstaterna tillhandahålla kommissionen en sammanfattning av de relevanta delarna av sina riskbedömningar och sina bedömningar av den egna riskhanteringsförmågan, med fokus på centrala risker. Enligt beslutet ska medlemsstaterna också tillhandahålla information om de prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder som behövs för att hantera centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser samt, i förekommande fall, risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser ⁽³⁾.

Kommissionen har fått i uppgift att senast den 22 december 2019, tillsammans med medlemsstaterna, utarbeta riktlinjer för inlämnande av sammanfattningarna ⁽⁴⁾.

Riktlinjerna består av en mall med alla de aspekter som ska tas upp i de nationella sammanfattningarna samt en åtföljande vägledning för hur mallen ska fyllas i. Riktlinjerna är icke-bindande och avsedda som ett stöd vid sammanfattningen av de relevanta aspekterna av

1. riskbedömningen, med fokus på centrala risker,
2. bedömningen av riskhanteringsförmågan, med fokus på centrala risker, och
3. beskrivningen av de prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder som behövs för att hantera centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser samt, i förekommande fall, risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser.

Sammanfattningen av de relevanta delarna av riskbedömningen och bedömningen av riskhanteringsförmågan ska fokusera på centrala risker. Det är upp till medlemsstaterna att avgöra vilka risker som anses centrala. Medlemsstaterna ombeds skicka den första omgången sammanfattningar till kommissionen senast den 31 december 2020. Därefter ska sammanfattningar skickas in vart tredje år samt vid varje betydande förändring.

I enlighet med artikel 6.1 behöver medlemsstaterna inte röja känslig information, dvs. information som om den offentliggörs skulle kunna skada medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen.

Dessa riktlinjer ersätter kommissionens tillkännagivande om riktlinjer för bedömning av riskhanteringsförmåga ⁽⁵⁾.

Syfte och tillämpningsområde

Syftet med dessa riktlinjer är att underlätta medlemsstaternas rapportering och därmed bidra till att de mål som anges i beslut nr 1313/2013/EU uppfylls. Det gäller i synnerhet följande mål:

- Att "[u]ppnä en hög skyddsnivå mot katastrofer genom att förebygga eller begränsa deras potentiella verkningar, genom att skapa en förebyggande kultur och genom att förbättra samarbetet mellan civilskyddsorgan och andra berörda organ" ⁽⁶⁾.
- Att tillhandahålla kommissionen den information den behöver för att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5, i synnerhet att
 - a) vidta åtgärder för att förbättra kunskapsbasen i fråga om katastrofrisker samt underlätta och främja samarbete och utbyte av kunskaper, forskningsresultat, innovation, bästa praxis och information, också mellan medlemsstater som har gemensamma risker,
 - b) stödja och främja medlemsstaternas arbete med riskbedömning och riskkartläggning genom utbyte av bästa praxis och underlätta tillgång till särskild kunskap och expertis i frågor av gemensamt intresse,

⁽¹⁾ EUT L 347, 20.12.2013, s. 924.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2019/420 av den 13 mars 2019 (EUT L 77, 20.3.2019, s. 1).

⁽³⁾ Artikel 6.1 i beslut nr 1313/2013/EU.

⁽⁴⁾ Artikel 6.3 i beslut nr 1313/2013/EU.

⁽⁵⁾ Kommissionens tillkännagivande, *Riktlinjer för bedömning av riskhanteringsförmåga* (EUT C 261, 8.8.2015, s. 5).

⁽⁶⁾ Artikel 3.1 i beslut nr 1313/2013/EU.

- c) sammanställa och regelbundet uppdatera en sektorsöverskridande översikt över och kartläggning av risker för naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människor som unionen kan ställas inför, med ett enhetligt angreppssätt för olika politikområden som kan beröra eller påverka förebyggandet av katastrofer, där vederbörlig hänsyn tas till de sannolika effekterna av klimatförändringar,
 - d) främja utbyte av god praxis i syfte att förbereda de nationella civilskyddssystemen på att hantera effekterna av klimatförändringar,
 - e) främja och stödja medlemsstaternas utveckling och genomförande av riskhantering genom utbyte av bästa praxis, och underlätta tillgång till särskild kunskap och expertis i frågor av gemensamt intresse,
 - f) sammanställa och sprida information som gjorts tillgänglig av medlemsstaterna, organisera ett erfarenhetsutbyte om bedömningen av riskhanteringsförmågan och underlätta utbytet av god praxis när det gäller förebyggande- och beredskapsplanering, inbegripet genom frivillig utvärdering,
 - g) regelbundet, i enlighet med tidsfristerna i artikel 6 c, rapportera till Europaparlamentet och rådet om framstegen med genomförandet av artikel 6,
 - h) främja användande av diverse unionsmedel som kan stödja hållbara katastrofförebyggande åtgärder och uppmuntra medlemsstaterna och regionerna att utnyttja sådana finansieringsmöjligheter,
 - i) framhäva riskförebyggandets betydelse och stödja medlemsstaterna i deras åtgärder för att öka medvetenheten hos, informera och utbilda allmänheten samt stödja medlemsstaternas insatser i fråga om att informera allmänheten om varningssystem genom att ge vägledning om sådana system, inbegripet på gränsöverskridande nivå,
 - j) främja förebyggande åtgärder i medlemsstaterna och de tredjeländer som avses i artikel 28, genom utbyte av god praxis, och underlätta tillgången till särskild kunskap och expertis i frågor av gemensamt intresse och
 - k) i nära samråd med medlemsstaterna vidta ytterligare nödvändiga stödjande och kompletterande förebyggande åtgärder för att uppnå det mål som anges i artikel 3.1 a.
- Att tillhandahålla kommissionen den information som behövs för att fastställa och stödja prioriteringar och åtgärder för riskhantering inom ramen för olika EU-fonder och -instrument.
- Att bidra till bättre underbyggda beslut om vad som ska prioriteras och var investeringar bör göras när det gäller åtgärder för förebyggande, beredskap och insatser.

I enlighet med tillämplig lagstiftning om unionens civilskyddsmekanism (artikel 6 i beslut nr 1313/2013/EU) har medlemsstaterna lämnat in sammanfattningar av sina nationella riskbedömningar (december 2015 och 2018) och bedömningar av riskhanteringsförmågan (augusti 2018) till kommissionen. Av det inlämnade materialet framgick det att en rad olika processer och metoder låg till grund för sammanfattningarna.

Dessa riktlinjer innebär en betydande förenkling och effektivisering av den rapportering som krävs enligt artikel 6. De bygger på erfarenheter av det praktiska genomförandet av nationella riskbedömningar och kartläggningar av risker för större naturkatastrofer och katastrofer som orsakats av människor i medlemsstaterna samt på de rapporter om bedömning av den nationella riskhanteringsförmågan som skickats in till kommissionen. Dessutom beaktas det tidigare arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar om riktlinjer för bedömning och kartläggning av risker i samband med katastrofhantering ⁽⁷⁾ och riktlinjerna för bedömning av riskhanteringsförmåga ⁽⁸⁾. Riktlinjerna har utformats med beaktande av kraven i befintlig EU-lagstiftning och påverkar inte skyldigheterna enligt denna ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar (SEK(2010) 1626 slutlig), Risk Assessment and Mapping Guidelines for Disaster Management.

⁽⁸⁾ Se fotnot 5.

⁽⁹⁾ Se bilagan med en icke uttömmande förteckning över risker som regleras genom lagstiftning och/eller politik på EU-nivå samt en icke uttömmande förteckning över övergripande områden av gemensamt intresse i EU:s lagstiftning och/eller politik.

MALL FÖR SAMMANFATTANDE RAPPORTER OM KATASTROFRISKHANTERING

Del I. Riskbedömning

1. Riskbedömningsprocessen

Beskriv hur riskbedömningsprocessen passar in i den övergripande ramen för katastrofriskhantering. Redogör närmare för de rättsliga, förfarandemässiga och institutionella aspekterna. Ange huruvida ansvaret för riskbedömningen ligger på nationell nivå eller på lämplig subnationell nivå.

2. Samråd med relevanta myndigheter och berörda aktörer

Beskriv urvalet av relevanta myndigheter och berörda aktörer som deltar i riskbedömningsprocessen.
I tillämpliga fall: Beskriv på vilket sätt dessa deltar, deras roller och deras ansvar.

3. Identifiering av centrala risker på nationell eller subnationell nivå

Identifiera de centrala risker som skulle kunna få betydande negativa mänskliga, ekonomiska, miljömässiga och politiska/sociala konsekvenser (inklusive säkerhetsaspekter).

Identifiera bland de centrala risker som nämns ovan följande risker:

3.1 Centrala risker som skulle kunna få betydande negativa gränsöverskridande konsekvenser, dvs. som har sitt ursprung i eller påverkar ett eller flera grannländer.

3.2 Centrala risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser.

I tillämpliga fall:

3.3 Identifiera förväntade framtida centrala risker. Här kan exempelvis framväxande risker ⁽¹⁰⁾ som skulle kunna få betydande negativa mänskliga, ekonomiska, miljömässiga och politiska/sociala konsekvenser (inklusive säkerhetskonsekvenser) anges.

4. Identifiering av klimatförändringarnas effekter

Fastställ vilka av riskerna ovan som är direkt kopplade till klimatförändringarnas verkningar. Beakta de befintliga nationella och subnationella strategierna och/eller handlingsplanerna för klimatanpassning ⁽¹¹⁾ eller, i tillämpliga fall, alla eventuella relevanta klimatrisk- och sårbarhetsbedömningar.

5. Riskanalys

Beskriv hur stor sannolikheten och de möjliga konsekvenserna är för de centrala risker som har identifierats (i fråga 3), inklusive de centrala gränsöverskridande riskerna och de centrala riskerna med låg sannolikhet men stora konsekvenser samt, i tillämpliga fall, framtida och/eller framväxande risker.

Redovisa resultaten i en matris samt eventuellt med hjälp av andra diagram/modeller.

I tillämpliga fall: Redogör för de metoder, modeller och tekniker som har använts för att bedöma de olika riskerna eller riskscenariernas sannolikhet och konsekvenser.

6. Kartläggning av risker

Har det tagits fram några riskkartor som visar den förväntade geografiska fördelningen av de centrala risker som har identifierats i identifierings- och analyskedena (frågorna 3, 4 och 5)? Om så är fallet ska kartorna bifogas.

⁽¹⁰⁾ Se mallen (fråga 3).

⁽¹¹⁾ Länkar till nationella strategier och handlingsplaner för klimatanpassning finns också på webbplatsen Climate Adapt: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/countries-regions/countries>

7. Övervakning och översyn av riskbedömningen

Redogör för det system som används för övervakning och översyn av riskbedömningen i syfte att beakta förändringar.

8. Spridning av resultaten av riskbedömningen

Beskriv processen för att informera om och sprida resultaten av den nationella riskbedömningen. Redogör för hur riskbedömningsresultaten delas med politiska beslutsfattare, olika myndigheter med olika typer av ansvar, de olika förvaltningsnivåerna och andra relevanta berörda aktörer. Uppge om, och i så fall hur, allmänheten informeras om riskbedömningsresultaten i syfte att öka deras medvetenhet om riskerna i det land eller den region där de bor och/eller ge dem möjlighet att fatta välunderbyggda beslut om hur de ska skydda sig.

Valfritt: god praxis

Beskriv aktuella exempel på god praxis av relevans för frågorna 1–8.

Del II. Bedömning av riskhanteringsförmågan**9. Rättslig, förfarandemässig och/eller institutionell ram**

Beskriv den ram som omger processen eller processerna för bedömning av riskhanteringsförmågan. Uppge huruvida den bygger på en rättsakt, en strategisk plan, en genomförandeplan eller andra förfaranderegler.

I tillämpliga fall: Uppge hur ofta riskhanteringsförmågan bedöms.

Uppge huruvida bedömningarna av riskhanteringsförmågan används som beslutsunderlag.

10. Behöriga myndigheters roller och ansvar

Beskriv roller och ansvar för behöriga myndigheter på nationell eller (om tillämpligt) subnationell nivå. Skilj i beskrivningen mellan riskbedömning, förebyggande, beredskap och insatser och fokusera på hanteringen av de centrala risker som har identifierats.

Beskriv, med fokus på hanteringen av de identifierade centrala riskerna, hur ni säkerställer övergripande samordning (sektorsövergripande tillvägagångssätt) mellan dessa behöriga myndigheter.

11. Relevanta berörda aktörers roller

Uppge huruvida relevanta berörda aktörer informeras om och deltar i processerna för katastrofriskhantering med avseende på de identifierade centrala riskerna. Beskriv i så fall på vilket sätt de informeras/deltar.

12. Förfaranden och åtgärder på nationell, subnationell och lokal nivå

Beskriv de förfaranden som används för att säkerställa vertikalt samarbete mellan myndigheter på nationell, subnationell och lokal nivå som deltar i processerna för katastrofriskhantering med avseende på de centrala risker som har identifierats.

13. Förfaranden och åtgärder på gränsöverskridande, interregional och internationell nivå

Beskriv de förfaranden som används för att säkerställa samarbete kring katastrofriskhanteringen med avseende på de identifierade centrala riskerna på gränsöverskridande, interregional och internationell nivå. Beskriv de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa katastrofriskhantering för de identifierade centrala riskerna.

I tillämpliga fall: Uppge huruvida politiken för katastrofriskhantering utformas med beaktande av internationella åtaganden, såsom Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015–2030 och de mål för hållbar utveckling som ingår i Agenda 2030 för hållbar utveckling.

14. Fokus på åtgärder för klimatanpassning

Uppge huruvida det skapas synergier mellan åtgärderna för katastrofriskreducering och åtgärderna för klimatanpassning på nationell eller subnationell nivå när det gäller de identifierade centrala risker som är kopplade till klimatförändringarna (fråga 4). Beskriv i så fall hur.

15. Fokus på skyddsåtgärder för kritisk infrastruktur

Uppge huruvida det finns åtgärder på plats för att skydda kritisk infrastruktur som anses relevant för upprätthållandet av avgörande samhällsfunktioner.

16. Finansieringskällor

Uppge huruvida budgeten tillåter flexibel tilldelning av resurser vid akuta behov samt i vilken utsträckning katastroffinansieringen främjar förebyggande arbete.
Beskriv de finansieringskällor som används (t.ex. nationella, subnationella, offentliga, privata – inklusive försäkringar, EU-medel och annan internationell finansiering) för vidtagande av prioriterade åtgärder på området katastrofriskhantering i samband med bedömning, förebyggande arbete, beredskapsåtgärder och insatser med avseende på de identifierade centrala riskerna.

17. Infrastruktur, tillgångar och utrustning

Beskriv vad som görs för att säkerställa att det finns tillräckliga resurser för att vid en katastrof som har koppling till de identifierade centrala riskerna kunna begränsa konsekvenserna och utan dröjsmål vidta åtgärder.

18. Fokus på insamling och hantering av förlustdata i samband med katastrofer

Uppge om det finns något system för insamling av förlustdata i samband med katastrofer. Beskriv i så fall hur data samlas in om de centrala risker som har identifierats.

19. Fokus på utrustning och förfaranden för system för tidig varning

Beskriv de system som används för att upptäcka faror i ett tidigt skede och för att övervaka de identifierade centrala riskerna. Uppge huruvida prognosmetoder är integrerade i systemet.

20. Information och kommunikation om risker i syfte att öka allmänhetens medvetenhet

Beskriv hur allmänheten informeras om hur de bör hantera risker. Uppge exempelvis huruvida det finns en strategi för att utbilda allmänheten och göra dem mer medvetna om riskerna. Uppge om, och i så fall hur, målgrupper deltar i utformningen av förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder och i genomförandet av informations- och kommunikationsverksamheter.

Valfritt: god praxis

Beskriv aktuella exempel på god praxis av relevans för frågorna 9–20.

Del III. Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder med avseende på centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser samt, i förekommande fall, risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser

21. Centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser

Räkna upp de centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser som har identifierats.

Fyll i rutan nedan för var och en av de centrala risker som har gränsöverskridande konsekvenser:

22. Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder

22.1 Beskriv befintliga och eventuella planerade prioriterade förebyggande åtgärder.
22.2 Beskriv befintliga och eventuella planerade prioriterade beredskapsåtgärder.
Om lagstiftning eller andra regler på EU-nivå redan innehåller krav på rapportering om prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder för hantering av den aktuella risken räcker det att hänvisa till rapporter som redan har lämnats in till kommissionen.

I tillämpliga fall:

23. Risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser

Räkna upp de risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser som har identifierats.

Fyll i rutan nedan för var och en av riskerna med låg sannolikhet och stora konsekvenser:

24. Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder

24.1 Beskriv befintliga och eventuella planerade prioriterade förebyggande åtgärder.
24.2 Beskriv befintliga och eventuella planerade prioriterade beredskapsåtgärder.
Om lagstiftning eller andra regler på EU-nivå redan innehåller krav på rapportering om prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder för hantering av den aktuella risken räcker det att hänvisa till rapporter som redan har lämnats in till kommissionen.

ÅTFÖLJANDE VÄGLEDNING TILL MALLEN

Del I. Riskbedömning

1.1 Inledning

Syftet med riskbedömningen är att generera resultat som politiska beslutsfattare och relevanta berörda aktörer, även från privat sektor, kan använda som underlag för beslutsfattande, katastrofriskhantering och kapacitetsplanering. Syftet är också att upplysa allmänheten om de risker som finns samt att övervaka och se över risker och sårbarheter. Bedömningen utgör alltså ett underlag för katastrofriskplaneringen och genomförandet av relaterade åtgärder. För detta ändamål upprättade kommissionen redan 2010 riktlinjer för bedömning och kartläggning av risker i samband med katastrofhantering⁽¹²⁾, och ger regelbundet ut en översikt över naturkatastrofer och katastrofer som orsakats av människor som Europeiska unionen kan komma att ställas inför⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *Risk Assessment and Mapping Guidelines for Disaster Management* (SEK(2010)1626 slutlig).

⁽¹³⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *Overview of natural and man-made disaster risks the European Union may face* (SWD (2017) 176).

Politiken för katastrofrisker på europeisk nivå behandlar en rad olika ämnen, bland annat risker för naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människor såsom skogsbränder, hälsohot, pandemier, industririsker, kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot, säkerhet (cybersäkerhet, terrorism) osv. Dessutom är även andra politikområden, t.ex. klimatförändrings- och miljöpolitiken, relevanta för katastrofriskhanteringen.

Enligt artikel 4.7 i beslut nr 1313/2013/EU avses med "riskbedömning" den samlade sektorsövergripande process som genomförs på nationell eller lämplig subnationell nivå för att identifiera, analysera och utvärdera risker. Riskvärdering⁽¹⁴⁾ är en viktig del av riskbedömningsarbetet som kan användas som stöd för beslutsfattandet och visa var ytterligare åtgärder krävs. I dessa riktlinjer krävs det dock inte att man rapporterar om resultaten av riskvärderingen, eftersom detta steg är politiskt till sin karaktär. Om riskbedömningen redan innefattar en riskvärdering kan denna lämnas in till kommissionen.

1.2 Vägledning för hur frågorna 1–8 (del I) i mallen ska besvaras

Fråga 1 Riskbedömningsprocessen

Beskriv hur riskbedömningsprocessen passar in i den övergripande ramen för katastrofriskhantering. Redogör närmare för de rättsliga, förfarandemässiga och institutionella aspekterna. Ange huruvida ansvaret för riskbedömningen ligger på nationell nivå och/eller på lämplig subnationell nivå.

Uppge huruvida genomförandet av riskbedömningar på nationell eller lämplig subnationell nivå krävs i lagstiftningen eller enligt andra förfarandemässiga eller institutionella bestämmelser (t.ex. ett särskilt policydokument). Ange namnet på den samordnande myndighet som ansvarar för att leda den nationella riskbedömningsprocessen.

Ett ramverk av rättsliga/politiska bestämmelser kan utgöra ett stöd för landets beslutsfattare när dessa ska inrätta effektiva samordningsmekanismer som omfattar flera organ för det inrikes samarbetet kring hanteringen av de identifierade riskerna. Ett sådant ramverk förbättrar också samarbetet mellan landets organ/myndigheter, så att det står bättre rustat att bemöta framväxande risker.

På grundval av EU-analysen av de rapporter om nationell riskhanteringsförmåga som inkom till kommissionen 2018 tycks de flesta medlemsstater ha insett vikten av att basera riskbedömningsprocessen på ett ramverk av rättsliga eller förfarandemässiga regler. Vissa länder har dock olika rättsliga ramar för olika risker, exempelvis till följd av olika lagkrav från EU:s sida⁽¹⁵⁾.

Fråga 2 Samråd med relevanta myndigheter och berörda aktörer

Beskriv urvalet av relevanta myndigheter och berörda aktörer som deltar i riskbedömningsprocessen.

I tillämpliga fall: *Beskriv på vilket sätt dessa deltar, deras roller och deras ansvar.*

När en riskbedömning tas fram är det viktigt att involvera en mängd olika relevanta berörda aktörer i processen. På så sätt uppmuntras berörda aktörer att bidra till katastrofriskhanteringen. Relevanta myndigheter och berörda aktörer kan vara nationella och regionala myndigheter, även sådana som inte direkt bidrar till bedömningsprocessen, såsom akademien, forskningsorganisationer och privat sektor.

Fråga 3 Identifiering av centrala risker på nationell eller subnationell nivå *Identifiera de centrala risker⁽¹⁶⁾ som skulle kunna få betydande negativa mänskliga, ekonomiska, miljömässiga och politiska/sociala konsekvenser (inklusive säkerhetsaspekter).*

Identifiera de centrala riskerna på nationell eller subnationell nivå.

I tillämpliga fall: *Beskriv de metoder/uppgiftskällor som har använts vid identifieringen av centrala risker på nationell och/eller lämplig subnationell nivå. Ange i tillämpliga fall om identifieringen av en risk baserades på ett eller flera olika scenarier med utgångspunkt i samma huvudsakliga händelse, eller på en övergripande sannolikhetsanalys på nationell nivå. Ange, i tillämpliga fall, huruvida en metod som täcker flera faror användes när scenarierna/modellerna togs fram och de centrala riskerna identifierades (dvs. vilka följdverkningar av katastrofer som beaktats).*

⁽¹⁴⁾ Riskvärdering är den process där resultaten av en riskanalys jämförs med riskkriterier för att fastställa om en risk och/eller dess omfattning är acceptabel. Riskkriterier är de referenspunkter som används för att utvärdera hur betydande en risk är. I kriterierna kan aspekter som tillhörande kostnader och fördelar, rättsliga krav, sociala, ekonomiska och miljömässiga faktorer, farhågor och berörda aktörer beaktas.

⁽¹⁵⁾ Inom vissa områden har EU fastställt specifika lagkrav, t.ex. genom EU:s översvämningsdirektiv (direktiv 2007/60/EG), EU:s ramdirektiv för vatten (direktiv 2000/60/EG), EU:s Seveso III-direktiv (direktiv 2012/18/EU) och EU:s direktiv om kritisk infrastruktur (direktiv 2008/114/EG).

⁽¹⁶⁾ Medlemsstaterna ombeds att själva identifiera sina centrala risker på nationell eller subnationell nivå.

Riskidentifiering är en process för att hitta, erkänna och beskriva risker, eventuellt ur ett sannolikhetsperspektiv. Det rör sig om ett screening-arbete och fungerar som ett preliminärt förberedande steg inför det efterföljande riskanalyskedet. Riskidentifieringen bör i största möjliga utsträckning byggas på kvantitativa (historiska och nya statistiska) data. Vid identifieringen av framtida risker vore det dock lämpligt att även använda modellprojektioner och processer där olika scenarier byggs upp. I fall där risken är svår att mäta eller där information om risken kan vara sekretessbelagd bör alternativa lösningar eftersträvas. Ibland identifierar man i detta skede endast risker, dvs. olika slags händelser som skulle kunna inträffa på ett givet territorium inom ett visst tidsspann. Oftast tittar man dock redan under riskidentifieringsskedet även på konsekvenser (potentiella följder) av de faror eller risker som föreligger. När det gäller konsekvenserna kan kvalitativa metoder för datainsamling (dvs. genom expertyttranden, underrättelseinformation, induktiva resonemang osv.) användas.

Olika risker kräver olika analyser. **Sannolikheten** är i allmänhet lättare att uppskatta för naturkatastrofer, eftersom det brukar finnas historiska fall. Sannolikheten kan bedömas kvalitativt (mycket hög, hög, medelhög, låg, mycket låg sannolikhet) eller kvantitativt (återkomstintervall, sannolikhet för förekomst inom 1 år, 5 år, 100 år osv.). För vissa risker kan det inte fastställas hur pass sannolikt det är att den aktuella händelsen faktiskt inträffar, och alternativa uppskattningar bör användas vid behov. Sannolikheten för en händelse eller risk bör så långt som möjligt bedömas utifrån hur ofta händelser i samma storleksordning tidigare har inträffat och på grundval av tillgängliga statistiska data av relevans för en analys av de huvudsakliga bakomliggande orsakerna, vilket kan göra det lättare att identifiera accelererande trender, t.ex. sådana som är kopplade till klimatförändringarna. Exempelvis kan geologiska data göra det möjligt att undersöka en längre tidsperiod för vissa risker (såsom vulkanutbrott, jordbävningar, tsunamier).

Konsekvensernas omfattning bör också bedömas, såväl kvalitativt som kvantitativt ⁽¹⁷⁾. Vid konsekvensanalysen bör man i största möjliga mån förlita sig på empiriska belägg och erfarenheter som bygger på data från tidigare katastrofer eller etablerade kvantitativa konsekvensmodeller. När så är möjligt bör konsekvenserna av varje risk eller fara bedömas i termer av betydande negativa konsekvenser inom fyra kategorier: mänskliga konsekvenser, ekonomiska konsekvenser, miljömässiga konsekvenser och politiska/sociala konsekvenser (inklusive säkerhetsaspekter). Här följer en sammanfattning av kategorierna och kriterierna för de olika konsekvenserna:

- *Mänskliga konsekvenser*: dödsfall, saknade, skadade och sjuka, liksom personer som behöver evakueras eller som förlorar tillgången till grundläggande tjänster. Kriterierna kvantifieras vanligtvis.
- *Ekonomiska konsekvenser*: finansiella och materiella förluster, samt ekonomiska förluster inom ekonomins olika sektorer. Kriterierna kvantifieras vanligtvis. När så är möjligt bör även indirekta ekonomiska förluster uppskattas.
- *Miljömässiga konsekvenser*: konsekvenser som rör naturresurser, naturskyddsområden och livsmiljöer (skogar, biologisk mångfald på land och i vatten, marina ekosystem osv.) samt naturliga och urbana miljöer. Konsekvenser för kulturarvet kan inkluderas i denna kategori ⁽¹⁸⁾. Kriterierna är vanligtvis kvalitativa, men kan också kvantifieras utifrån kostnaden för förlust eller återställande, alternativt bedömas kvalitativt utifrån skadornas omfattning eller den tid det beräknas ta att återgå till ursprungstillståndet.
- *Politiska/sociala konsekvenser (inklusive säkerhetsaspekter)*: störningar av det dagliga livet/användningen av kritiska tjänster och anläggningar (energi, vård, utbildning osv.), vatten- och livsmedelssäkerhet, social oro, hot mot den sociala tryggheten och förmågan att styra och kontrollera landet. Denna kategori omfattar ibland även psykologiska effekter. Kriterierna är vanligtvis kvalitativa.

Inom varje kategori av konsekvenser (mänskliga, ekonomiska, miljömässiga och politiska/sociala) bör den relativa vikten av varje konsekvens graderas med hjälp av en och samma uppsättning kriterier för att bedöma de relativa konsekvenserna av olika risker eller riskscenarier. Konsekvenserna för människor ska mätas i antalet personer som påverkas och de ekonomiska konsekvenserna anges i det egna landets valuta. Miljömässiga konsekvenser bör så långt möjligt kvantifieras i ekonomiska termer, men kan också klassificeras i icke-kvantitativa termer, exempelvis 1) begränsade/obetydliga, 2) mindre/betydande, 3) måttliga/allvarliga, 4) markanta/mycket allvarliga, 5) katastrofala. De politiska/sociala konsekvenserna (inklusive säkerhetsaspekter) kan också mätas med hjälp av en liknande kvalitativ skala. Kvantitativ analys kan användas för att definiera skalan för konsekvensernas omfattning (mycket liten, liten, måttlig, stor eller mycket stor) i numeriska termer.

När så är möjligt bör bedömningen av konsekvenserna anpassas till de mål, riktmärken och rapporteringsriktlinjer som anges i Sendai-ramverket för katastrofriskreducering (Sendai-ramverket) ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁷⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, Risk Assessment and Mapping Guidelines for Disaster Management (SEK(2010) 1626 slutlig).

⁽¹⁸⁾ Eftersom det finns flera olika metodologiska strategier kan konsekvenser för kulturarvet antingen klassificeras som ekonomiska konsekvenser (om konsekvenserna bedöms kvantitativt) eller som miljömässiga konsekvenser (om de bedöms kvalitativt). Medlemsstaterna bör i förekommande fall ange hur konsekvenserna för kulturarvet har klassificerats.

⁽¹⁹⁾ UNDRR, *Technical guidance for monitoring and reporting on progress in achieving the global targets of the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction*. <https://www.preventionweb.net/publications/view/54970>

Dessa fyra konsekvenskategorier kan beaktas på kort och medellång sikt. Dessutom kan kategorierna under vissa omständigheter i stor utsträckning påverka varandra, såsom antalet personer som dör eller skadas till följd av byggnader som faller samman under en jordbävning. Dessa fyra konsekvenskategorier skulle, tillämpliga fall, kunna beaktas vid bedömningen av vilken händelse eller risk som helst som analyseras, inklusive de centrala risker som identifierades i fråga 3, som även inkluderar centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser, risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser och framtida och framväxande risker, i förekommande fall. De fyra kategorierna kan också användas för att ta fram riskscenarier och bedömningar som täcker flera risker (se beskrivningen nedan) i riskidentifierings- och riskanalysskedena.

Flera olika metoder och tekniker kan användas för att identifiera centrala risker ⁽²⁰⁾. Dessa kan omfatta riskkriterier, evidensbaserade metoder, genomgångar av geologiska, historiska och statistiska data, checklistor, underrättelseinformation, systematiska teambaserade tillvägagångssätt (där ett expertteam enligt en systematisk process identifierar risker med hjälp av en strukturerad uppsättning uppmaningar eller frågor) och induktiva resonemang. Det finns tekniker för att göra riskidentifieringsprocessen mer heltäckande ⁽²¹⁾.

Riskscenarior kan vara ett användbart verktyg för att identifiera centrala risker, i tillämpliga fall, inklusive framtida och/eller framväxande risker, centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser och centrala risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser. Det kan också användas för att kommunicera kring hur vi kan skapa oss en bild av framtida osäkerheter och de faktorer som påverkar de beslut som måste fattas i dag.

Inom ramen för de nationella riskanalyserna kan man sträva efter att inte bara analysera modeller/scenarier som omfattar en enda risk (om sådana har tagits fram i riskidentifieringsskedet), utan också scenarier eller modeller som täcker flera risker.

En metod som omfattar flera risker innebär också att man beaktar flera faror och sårbarheter. I en bedömning som täcker flera risker ingår potentiella förstärkande effekter och följdverkningar som skapas genom samspel med andra risker. Med andra ord kan en risk öka till följd av en annan risk, eller för att en annan typ av händelse avsevärt har förändrat systemets sårbarhet eller utsatthet. Ett perspektiv där flera sårbarheter beaktas innebär att man tar hänsyn till de många olika element som är utsatta för en risk, såsom befolkning, transportsystem och infrastruktur, byggnader och kulturarv. Dessa potentiellt utsatta element är sårbara på olika sätt för de faror som föreligger och kräver olika typer av kapacitet när det gäller att förebygga och hantera dessa.

En analys som täcker flera risker omfattar vanligtvis följande delar:

- Identifiering av möjliga scenarier med flera risker, med utgångspunkt i en viss händelse och en bedömning av möjligheten att denna skulle kunna utlösa andra risker eller händelser.
- Analys av exponering och sårbarhet för var och en av riskerna i scenariots olika grenar, samt av den ömsesidiga påverkan mellan de olika farorna och sårbarheterna.
- Riskuppskattningar för varje negativ händelse och för scenarier som täcker flera risker. Programvaruverktyg, såsom beslutsstödsystem för kartläggning av riskscenarier som täcker flera risker, kan användas för att visualisera, informera om eller köra scenarier.

Dessa riktlinjer syftar inte till att rekommendera något särskilt sätt att arbeta med scenarier eller modeller som täcker flera risker. I stället framhålls ett antal goda exempel som finns beskrivna i litteraturen, t.ex. Natch-olyckor till följd av jordbävningar, blixtnedslag och översvämningar.

Fråga 3.1 Identifiering av centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser

Centrala risker som skulle kunna få betydande negativa gränsöverskridande konsekvenser, dvs. som har sitt ursprung i eller påverkar ett eller flera grannländer.

Uppge, i **tillämpliga fall**, huruvida en metod som täcker flera faror tillämpades när scenariot utformades och de centrala riskerna med gränsöverskridande konsekvenser identifierades. Ange exempelvis om dominoeffekter av katastrofer har beaktats.

Vid identifieringen av centrala risker med potentiella gränsöverskridande konsekvenser och uppskattningen av dessa konsekvenser kan följande beaktas: i) konsekvenser av risker som har sitt ursprung i ett eller flera närliggande länder, ii) konsekvenser som kan spilla över till ett eller flera närliggande länder och iii) konsekvenser som påverkar två eller flera länder samtidigt. Syftet med att beakta konsekvenserna för ett eller flera närliggande länder är inte att bedöma de potentiella konsekvenserna kvalitativt eller kvantitativt, utan snarare att föreställa sig om några sådana negativa konsekvenser skulle kunna uppstå (t.ex. ett askmoln från ett vulkanutbrott som påverkar närliggande länders luftrum).

⁽²⁰⁾ Bilaga 3 till arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar, Risk Assessment and Mapping Guidelines for Disaster Management (SEK(2010)1626 slutlig).

⁽²¹⁾ Rapport om rekommendationer för nationella riskbedömningar från gemensamma forskningscentret https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC114650/jrc114650_nrarecommendations_updatedfinal_online1.pdf

Fråga 3.2 Identifiering av centrala risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser

Centrala risker med låg sannolikhet men stora konsekvenser.

Ange, i **tillämpliga fall**, huruvida en metod som täcker flera faror användes när scenarierna togs fram och de centrala riskerna med låg sannolikhet och stora konsekvenser identifierades. Ange exempelvis om dominoeffekter av katastrofer har beaktats.

Varje medlemsstat ombuds fastställa kriterier för definitionen av centrala risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser i sin egen nationella eller subnationella kontext. En risk med låg sannolikhet och stora konsekvenser behöver inte nödvändigtvis betraktas som en central risk om det är mycket osannolikt att den aktuella händelsen inträffar. Huruvida det finns några risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser som också betraktas som centrala risker beror alltså på hur medlemsstaterna valt att definiera "centrala risker".

Fråga 3.3 Identifiering av framtida centrala risker och/eller framväxande risker

Identifiera, i tillämpliga fall, förväntade framtida centrala risker. Här kan exempelvis framväxande risker som skulle kunna få betydande negativa mänskliga, ekonomiska, miljömässiga och politiska/sociala konsekvenser (inklusive säkerhetsksekvenser) anges.

Att identifiera framtida centrala risker, inklusive nya framväxande risker, skulle kunna bidra till en bättre hantering av dessa risker genom lämpliga förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder. När det gäller framtida och framväxande risker med koppling till klimatförändringar bör klimatförändringsprognoser och scenarier som baseras på FN:s klimatpanels rapporter eller andra validerade vetenskapliga källor beaktas i riskbedömningen när så är lämpligt. Om det finns nationella klimatrisk- och sårbarhetsbedömningar kan dessa tillhandahålla relevanta prognoser för faror och risker på klimatområdet. De framtida och framväxande klimatförändringsrelaterade risker som tas upp bör stämma överens med de risker som nämns i den nationella strategin och/eller planen för klimatanpassning och klimatrisk- och sårbarhetsbedömningarna, om sådana har genomförts.

I kommissionens publikation *Science for Environmental Policy* betraktas risker som kan beskrivas på följande sätt som framväxande risker ⁽²⁾:

- Nya risker.
 - Risker där sannolikheten för skada är svår att bedöma (med traditionella metoder för riskbedömning och riskhantering).
 - Risker som är svåra att förutse, dvs. där det är svårt att bedöma sannolikheten för en viss konsekvens vid en viss tidpunkt/på en viss plats/under vissa förhållanden.
 - Risker som följer av en nyligen identifierad fara där exponeringen kan bli betydande, alternativt av en oväntad ny eller ökad betydande exponering och/eller känslighet för en känd fara.
 - Nya eller kända risker som blir uppenbara under nya eller obekanta förhållanden.

I andra definitioner av framväxande risker ingår också begrepp som nyskapade risker, nyligen identifierade risker/nyupptäckta risker, ökande risker eller risker som håller på att bli allmänt kända eller vedertagna.

I tillämpliga fall: Beskriv de metoder, modeller och tekniker som har använts för att identifiera och bedöma framtida och/eller framväxande risker och dessas potentiella konsekvenser, med beaktande av klimatförändringsrelaterade riskscenarier och prognoser, den nationella anpassningsstrategin och/eller anpassningsplanen ⁽³⁾ samt klimatrisk- och sårbarhetsbedömningar, om sådana har gjorts. De framtidsscenarier för klimatet som används, liksom de tillhörande prognoserna, kan vara upprättade på kort sikt (2030), medellång sikt (2050) och lång sikt (2100), efter vad som är lämpligt.

En modelleringsmetod som täcker flera risker kan övervägas för att fånga dynamiken hos och samspelet mellan de riskrelaterade processer som orsakas både av klimatförändringar och av sociala, ekonomiska, miljömässiga och demografiska parametrar på ett bättre sätt. Att utarbeta scenarier är också en metod som används för att identifiera framtida och/eller framväxande risker. Den är inte begränsad till en uppskattning av framtida klimatförändringskonsekvenser enbart.

⁽²⁾ *Science for Environment Policy* (2016) *Identifying emerging risks for environmental policies*. Future Brief 13. Europeiska kommissionen, GD Miljö <http://ec.europa.eu/science-environment-policy>

⁽³⁾ Nationella anpassningsstrategier och anpassningsplaner finns tillgängliga på webbplatsen Climate Adapt: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/countries-regions/countries>

Ange, i **tillämpliga fall**, huruvida en strategi som täcker flera faror har använts när scenarierna utarbetades och riskerna med anknytning till framtida och framväxande centrala risker identifierades. Ange också om potentiella följdverkningar av katastrofer har beaktats.

Fråga 4 Identifiering av konsekvenser av klimatförändringar Fastställ vilka av riskerna ovan som är direkt kopplade till klimatförändringarnas verkningar. Beakta de befintliga nationella och subnationella strategierna och/eller planerna för klimatanpassning ⁽²⁴⁾ eller, i tillämpliga fall, alla eventuella relevanta klimatrisk- och sårbarhetsbedömningar.

Denna fråga kan vid behov kombineras med identifieringen av centrala framtida och/eller framväxande risker (fråga 3.3).

I tillämpliga fall: Beskriv de metoder och uppgiftskällor som har använts vid identifieringen av centrala befintliga risker som påverkas eller skulle kunna påverkas av klimatförändringar.

Fråga 5 Riskanalys

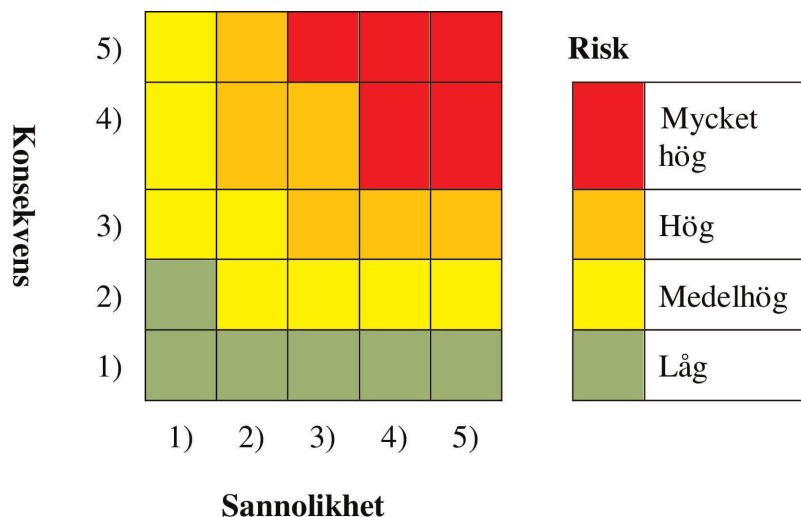
Beskriv hur stor sannolikheten och de möjliga konsekvenserna är för de centrala risker som har identifierats (i fråga 3), inklusive de centrala gränsöverskridande riskerna och de centrala riskerna med låg sannolikhet men stora konsekvenser samt, i tillämpliga fall, framtida och/eller framväxande risker.

Redovisa resultaten i en matris samt eventuellt med hjälp av andra diagram/modeller.

I tillämpliga fall: Redogör för de metoder, modeller och tekniker som har använts för att bedöma de olika riskerna eller riskscenariernas sannolikhet och konsekvenser.

När riskerna väl har identifierats görs en bedömning av hur sannolikt det är att de ska förverkligas samt hur svåra de potentiella konsekvenserna i så fall skulle bli med hjälp av en uppsättning kategorier för mätning av riskfaktorerna (mätningen ska helst vara kvantitativ). De konsekvenskategorier som kan beaktas är mänskliga, ekonomiska, miljömässiga och politiska/sociala konsekvenser (inklusive säkerhetsaspekter), enligt beskrivningen i fråga 3. Bedömningen återges ofta i termer av scenariots eller riskens "sannolikhet" och "konsekvens", och resultaten presenteras vanligtvis i en riskmatris eller kartläggning av sannolikhet.

En **riskmatris** är ett sätt att grafiskt åskådliggöra och jämföra olika risker där sannolikhetsdimensionen sätts i relation till konsekvensdimensionen. I en sådan matris illustreras flera identifierade risker, vilket underlättar jämförelsen. Riskmatriser kan användas i alla skeden av riskbedömningen (för befintliga, framtida och/eller framväxande och gränsöverskridande risker liksom för centrala risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser). Vanligtvis används femgradiga skalor för sannolikhet och konsekvenser (figur 1), även om detta kan variera. Färgerna i matrisen kan fördelas annorlunda beroende på hur riskerna uppfattas av varje enskilt land.

⁽²⁴⁾ Nationella anpassningsstrategier och anpassningsplaner finns tillgängliga på webbplatsen Climate Adapt: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/countries-regions/countries>

Figur 1: Riskmatris (symmetrisk, 5 x 5)

Ett antal medlemsstater använder sig av riskmatrisen. De kan överväga att ta fram olika riskmatriser för mänskliga, ekonomiska, miljömässiga respektive politiska/sociala (inklusive säkerhetsmässiga) konsekvenser, då de olika kategorierna mäts med hjälp av olika skalor och annars skulle vara svåra att jämföra, särskilt om vissa bedöms kvantitativt och andra kvalitativt. För att underlätta sammanställningen av en mer fullständig översikt på EU-nivå bör medlemsstaterna helst använda en riskmatris med 5 x 5 fält som vid behov har skalor för sannolikheten och konsekvensernas allvarlighetsgrad. Medlemsstaterna uppmuntras att där så är möjligt ange kvantitativa intervall för vart och ett av gradtalen 1 till 5.

Vid varje riskanalys måste man ta hänsyn till de **osäkerheter som präglar sådana analyser** och hantera osäkerheter vad gäller data och modeller. Med hjälp av en känslighetsanalys kan det bedömas hur stora och betydelsefulla riskerna är vid förändringar i enskilda indataparametrar.

När en risk sannolikt har avsevärda och oåterkalleliga konsekvenser samtidigt som det inte går att bedöma dess sannolikhet kan **försiktighetsprincipen** motivera att risken ska inkluderas i riskanalysen. Detta gäller särskilt risker för miljö och hälsa (sjukdomar hos människor, djur och växter). Försiktighetsprincipen kan tillämpas som ett första steg mot riskhantering. Preliminära beslut kan behöva fattas utifrån kvalitativa eller otillräckliga underlag. På de områden där försiktighetsprincipen tillämpas bör ytterligare ansträngningar göras för att förbättra faktaunderlaget.

Fråga 6 Kartläggning av risker

Har det tagits fram några riskkartor som visar den förväntade geografiska fördelningen av de centrala risker som har identifierats i identifierings- och analyskedet (frågorna 3, 4 och 5)? Om så är fallet ska kartorna bifogas.

Risikfördelningen varierar i ett land på grund av de olika risker som föreligger, hur pass exponerade människor och tillgångar är och en ojämn fördelning av sårbarhet. Riskkartor är ett användbart verktyg för att identifiera de områden i landet som är mest utsatta för risker. Beroende på de nationella eller subnationella behoven kan olika slags kartor utarbetas, t.ex. enkla kartor över centrala risker, inklusive risker med gränsöverskridande konsekvenser, över centrala risker med låg sannolikhet men stora konsekvenser eller i tillämpliga fall över framtida och/eller framväxande risker. Därutöver kan kartor över potentiella förluster tas fram för att visa var förlusterna till följd av en viss risk skulle kunna bli större med tanke på variationerna i exponering, sårbarhet etc.

De olika centrala riskerna bör helst presenteras genom separata kartor eller tematiska riskkartor (där riskerna exempelvis delas in i kategorierna centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser, framtida och/eller framväxande risker och centrala risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser). Om så är möjligt bör kartorna också visa hur sårbarheten och exponeringen för skador fördelar sig geografiskt, genom att ange om risknivån är mycket hög, hög, medelhög, låg eller mycket låg.

Risikkartorna kan visa den geografiska fördelningen av alla relevanta aspekter som behöver skyddas på nationell eller regional nivå, såsom befolkning, nödvändig infrastruktur som vatten, elektricitet, gas och oljeproduktion, transport och distribution, telekommunikation, jordbruk, finansiella tjänster och säkerhetstjänster, sjukhus, skolor, naturskyddsområden och livsmiljöer (Natura 2000-områden, marina skyddsområden, nationalparker, skogar, biologisk mångfald i vatten och på land, avrinningsområden), kulturarvstillgångar (arkeologiska fyndplatser, monument, parker osv.) och platser med betydande ekonomisk verksamhet (fabriker, företag, energianläggningar, jordbruksproduktion, boskap och turistområden) m.m.

Informationen kan sammanställas med hjälp av geografiska informationssystem (GIS) eller webbplattformar. Ange länk om sådana lösningar används.

Fråga 7 Övervakning och översyn av riskbedömningen

Redogör för det system som används för övervakning och översyn av riskbedömningen i syfte att beakta förändringar.

Som en del i riskhanteringsprocessen bör riskerna övervakas och ses över regelbundet för att kontrollera att

- de antaganden som gjorts om riskerna fortfarande är giltiga (inklusive indata),
- de antaganden som riskbedömningen utgår från, inklusive den externa och interna kontexten, fortfarande är giltiga,
- de förväntade resultaten uppnås,
- resultaten av riskbedömningen stämmer överens med den faktiska erfarenheten,
- riskbedömningsteknikerna tillämpas korrekt, och att
- riskbehandlingen (genomförandeåtgärder som avser riskförebyggande och beredskap) är effektiv.

Fråga 8 Spridning av resultaten av riskbedömningen

Beskriv processen för att informera om och sprida resultaten av den nationella riskbedömningen. Redogör för hur riskbedömningsresultaten delas med politiska beslutsfattare, olika myndigheter med olika typer av ansvar, de olika förvaltningsnivåerna och andra relevanta berörda aktörer. Uppge om, och i så fall hur, allmänheten informeras om riskbedömningsresultaten i syfte att öka deras medvetenhet om riskerna i det land eller den region där de bor och/eller ge dem möjlighet att fatta välunderbyggda beslut om hur de ska skydda sig.

Om resultaten av riskbedömningarna ska kunna användas som beslutsunderlag måste de kommuniceras effektivt. Syftet med att informera om risker är ytterst att ge de människor som är utsatta för de aktuella riskerna möjlighet att fatta välunderbyggda beslut för att skydda sig och att öka deras riskmedvetenhet. Riskkommunikation innebär också delning av information, råd och utlåtanden mellan experter och de människor vars hälsa och/eller ekonomiska eller sociala välfärd hotas. Icke-statliga aktörer är också beroende av korrekta riskbedömningar. Företag inom den kemiska industrin behöver till exempel ofta upplysningar om tekniska risker. Vidare har principen om rätten att veta, som nu ingår i många lagar och förordningar på nationell och internationell nivå, inneburit att allmänheten numera i många fall deltar i bedömningsförfarandena. Denna utveckling har skapat ett behov av en systematisk metod för riskkommunikation vid genomförandet av politiska beslut.

Del II. Bedömning av riskhanteringsförmågan

2.1 Inledning

I artikel 6.1 i beslut nr 1313/2013/EU föreskrivs följande: "För att främja en effektiv och konsekvent strategi när det gäller förebyggandet av och beredskap för katastrofer utan att utbyta känslig information, [...] och främja utbyte av bästa praxis inom civilskyddsmekanismen, ska medlemsstaterna göra följande: [...] b) Fortsätta utarbeta bedömningen av riskhanteringsförmåga på nationell eller lämplig subnationell nivå."

Medlemsstaterna uppmanas att i ljuset av sin tekniska, ekonomiska och administrativa kapacitet bedöma den egna förmågan att genomföra adekvata riskbedömningar och riskhanteringsplaner och genomföra åtgärder avseende förebyggande och beredskap.

Dessa riktlinjer beskriver en struktur för sammanfattningen av varje lands bedömning av den egna riskhanteringsförmågan. Den föreslagna strukturen bör kompletteras och anpassas efter respektive medlemsstats behov. Strukturen bör ses som en gemensam utgångspunkt som syftar till att främja en gemensam förståelse av de inslag som den nationella bedömningen av riskhanteringsförmågan bör omfatta. Sammanfattningen bör fokusera på de centrala risker som identifierades i del I.

2.2 Vägledning för hur frågorna 9–20 (del II) i mallen ska besvaras

Fråga 9 Rättslig, förfarandemässig och/eller institutionell ram

Beskriv den ram som omger processen eller processerna för bedömning av riskhanteringsförmågan. Uppge huruvida den bygger på en rättsakt, en strategisk plan, en genomförandeplan eller andra förfaranderegler.

I tillämpliga fall: Uppge hur ofta riskhanteringsförmågan bedöms och huruvida bedömningar av riskhanteringsförmågan används som underlag i beslutsprocesser.

Syftet med denna fråga är att klargöra den rättsliga, förfarandemässiga och/eller institutionella kontext på nationell eller subnationell nivå (vad som är tillämpligt) som utgör den formella ramen för processen/processerna för bedömning av riskhanteringsförmågan vad gäller förebyggande, beredskap och insatser. Om den rättsliga ramen är densamma som den som beskrivs i svaret på fråga 1 går det bra att hänvisa till det svaret. Specificera i annat fall huruvida processerna för bedömning av riskhanteringsförmågan har en rättslig grund eller huruvida de bygger på en strategisk plan, en genomförandeplan eller någon annan rättslig/förfarandemässig ram, och huruvida de är baserade på eller följer av riskbedömningen.

I tillämpliga fall: Ange om det finns några planer på att vidareutveckla den rättsliga ramen. Uppge hur ofta riskhanteringsförmågan bedöms på nationell nivå, eller i tillämpliga fall på subnationell nivå, och/eller beskriv hur dessa bedömningar används som underlag i beslutsprocesser. Beaktas bedömningarna exempelvis i riskhanteringsplaneringen och/eller genomförandet av förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder? Används de för att öka förståelsen av sårbarheter som ett led i riskbedömningen?

Fråga 10 Behöriga myndigheters roller och ansvar

Beskriv roller och ansvar för behöriga myndigheter på nationell eller (om tillämpligt) subnationell nivå. Skilj i beskrivningen mellan riskbedömning, förebyggande, beredskap och insatser och fokusera på hanteringen av de centrala risker som har identifierats.

Beskriv, med fokus på hanteringen av de identifierade centrala riskerna, hur ni säkerställer övergripande samordning (sektorsövergripande tillvägagångssätt) mellan dessa behöriga myndigheter.

När det gäller de identifierade centrala riskerna bör behöriga myndigheters och organs hanteringskapacitet och roller/ansvarsområden vara tydligt angivna för varje skede i katastrofhanteringscykeln (bedömning, förebyggande, beredskap och insatser). En grafisk framställning kan bifogas för att åskådliggöra den övergripande samordningen. Uppge också namnet på den myndighet som agerar ständigt tillgänglig kontaktpunkt på nationell nivå och beskriv hur denna roll har integrerats i den övergripande hanteringsstrukturen.

Medlemsstaterna ombuds förklara hur dessa roller och ansvarsområden upprätthålls (t.ex. genom lagstiftning och/eller beslutade förfaranden) och vad som görs för att garantera en effektiv styrning (t.ex. för att undvika överlappningar och luckor mellan olika ansvarsområden). Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att dessa olika behöriga myndigheter samarbetar under katastrofriskhanteringscykelns olika skeden (bedömning, förebyggande, beredskap och insatser) samt eventuella lärdomar som har dragits, med fokus på hanteringen av de centrala riskerna.

I fall där hanteringen av behöriga myndigheters roller och ansvar kräver ett sektorsövergripande tillvägagångssätt (t.ex. vid integrering av klimatanpassning, fråga 14) ombuds medlemsstaterna notera EU:s befintliga lagstiftning och/eller strategier (se bilagan).

Fråga 11 Relevanta berörda aktörers roller

Uppge huruvida relevanta berörda aktörer informeras om och deltar i processerna för katastrofriskhantering med avseende på de identifierade centrala riskerna. Beskriv i så fall på vilket sätt de informeras/deltar.

Förmågan att hantera risker är i allt större utsträckning beroende av medverkan av och samarbete med olika offentliga och privata aktörer, som katastrofhanteringsorgan, hälso- och sjukvårdstjänster, brandbekämpningsenheter, polismakten, aktörer på området transport/el/kommunikation, frivilligorganisationer, medborgare/volontärer, privata markägare, försäkringsbranschen, akademien och olika forskningsinstitut, de väpnade styrkorna eller organisationer i andra medlemsstater (för gränsöverskridande katastrofriskhantering). Det konstateras i EU:s lagstiftning att "[f]örebyggande och hantering av katastrofrisker innebär att man behöver utforma och genomföra riskhanteringsåtgärder som inbegriper samordning av ett brett spektrum av aktörer" ⁽²⁵⁾.

Har sådant samarbete säkerställts när det gäller riskhanteringsprocesserna för de identifierade centrala riskerna, processerna för planering av katastrofriskhanteringen och (om tillämpligt) genomförandet av förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder? Beskriv i så fall hur.

I tillämpliga fall: Uppge hur offentliga och privata aktörer informeras och hur information delas (inklusive dragna lärdomar och datadelning). Hänvisa vid behov till svaren på fråga 8.

Fråga 12 Förfaranden och åtgärder på nationell, subnationell och lokal nivå

Beskriv de förfaranden som används för att säkerställa vertikalt samarbete mellan myndigheter på nationell, subnationell och lokal nivå som deltar i processerna för katastrofriskhantering med avseende på de centrala risker som har identifierats.

Medlemsstaterna ombuds förklara de förfaranden och åtgärder som säkerställer vertikal samordning mellan nationell, subnationell och lokal nivå med avseende på de identifierade centrala riskerna.

Inom ramen för planeringen av förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder behöver man inrätta förfaranden som bidrar till att reducera riskerna på nationell, subnationell och lokal nivå. Som noteras i skäl 14 i beslut (EU) 2019/420 ⁽²⁶⁾ kan regionala och lokala myndigheter spela en viktig förebyggande roll. De är dessutom de första som reagerar vid en katastrof, tillsammans med frivilliga. Medlemsstaterna ombuds därför uppge vilka överenskomna samarbetsmekanismer som finns, inklusive de förfaranden för beslutsfattande som gör det lättare att prioritera risker och regionala planer, samt alla eventuella arrangemang för ekonomiskt stöd.

⁽²⁵⁾ Skäl 8 i beslut (EU) 2019/420, om ändring av beslut nr 1313/2013/EU.

⁽²⁶⁾ I skäl 14 i beslut (EU) 2019/420 om ändring av beslut nr 1313/2013/EU konstateras det att regionala och lokala myndigheters roll i förebyggande och hantering av katastrofer är av stor betydelse och att deras insatskapacitet på lämpligt sätt måste involveras i all verksamhet som bedrivs för samordning och insättande.

I tillämpliga fall: Beskriv de katastrofriskhanteringsåtgärder som finns på plats på olika styrningsnivåer för de identifierade centrala riskerna. Detta kan illustreras med en tabell över de identifierade centrala riskerna.

Fråga 13 Förfaranden och åtgärder på gränsöverskridande, interregional och internationell nivå

Beskriv de förfaranden som används för att säkerställa samarbete kring katastrofriskhanteringen med avseende på de identifierade centrala riskerna på gränsöverskridande, interregional och internationell nivå. Beskriv de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa katastrofriskhantering för de identifierade centrala riskerna.

I tillämpliga fall: Uppge huruvida politiken för katastrofriskhantering utformas med beaktande av internationella åtaganden, såsom Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015–2030 och de mål för hållbar utveckling som ingår i Agenda 2030 för hållbar utveckling.

Syftet med detta avsnitt är att, mot bakgrund av det internationella samarbetet och den nyligen utförda översynen av beslut nr 1313/2013/EU om unionens civilskyddsmekanism (i synnerhet skäl 28 i beslut (EU) 2019/420 ⁽²⁷⁾), undersöka om och hur engagemanget på gränsöverskridande, interregional och internationell nivå har säkerställts.

Medlemsstaterna ombeds uppge om det bedrivs något gränsöverskridande ⁽²⁸⁾, interregionalt eller internationellt samarbete i det förebyggande skedet och i så fall under vilka former (förebyggande och beredskap). Förklara på vilket sätt samarbetet säkerställs. Finns det t.ex. samförståndsavtal eller servicenivåavtal? Uppge också om det förekommer något gemensamt genomförande av beredskapsåtgärder (t.ex. system för tidig varning eller gemensamma utbildningstillfällen och övningar) för att säkerställa snabba och effektiva katastrofinsatser om någon av de identifierade centrala riskerna skulle förverkligas.

När ett sektorsövergripande tillvägagångssätt (t.ex. integrering av klimatanpassning, fråga 14) krävs för att hantera åtgärderna för förebyggande, beredskap och insatser kan hänvisning göras till befintlig EU-lagstiftning (se bilagan).

Sendai-ramverket ⁽²⁹⁾, som stöds av FN:s generalförsamling, är ett frivilligt, icke bindande avtal där nationella regeringar har åtagit sig att förebygga nya och reducera befintliga katastrofrisker genom att minska exponeringen och sårbarheten och samtidigt satsa mer på beredskap, så att den allmänna motståndskraften mot katastrofer ökar. Målen för hållbar utveckling ⁽³⁰⁾ antogs vid ett FN-toppmöte 2015 och består av 17 mål ⁽³¹⁾ för en hållbar utveckling. Genomförandet av båda dessa initiativ kräver ett robust ramverk av indikatorer för att övervaka utvecklingen i riktning mot reducerade katastrofrisker. Mer specifikt finns det inom ramen för Sendai-ramverket sju mål vars genomförande övervakas med hjälp av 38 indikatorer, medan målen för hållbar utveckling omfattar 17 mål och 169 delmål.

Kommissionen deltar i genomförandet av båda initiativen och har tagit fram handlingsplaner ⁽³²⁾ och diskussionsunderlag ⁽³³⁾ i syfte att följa upp arbetet med att uppnå målen. Medlemsstaterna ombeds, i tillämpliga fall, beskriva hur deras politik för katastrofriskhantering kan bidra till att målen för de två initiativen uppnås.

Fråga 14 Fokus på åtgärder för klimatanpassning

Uppge huruvida det skapas synergier mellan åtgärderna för katastrofriskreducering och åtgärderna för klimatanpassning på nationell eller subnationell nivå när det gäller de identifierade centrala risker som är kopplade till klimatförändringarna (fråga 4). Beskriv i så fall hur.

⁽²⁷⁾ Enligt skäl 28 i beslut (EU) 2019/420, om ändring av beslut nr 1313/2013/EU, ska "[...] alla åtgärder vara samstämda med, och aktivt bidra till att fullgöra, internationella åtaganden såsom Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015–2030, [...] och FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling".

⁽²⁸⁾ När det gäller gränsöverskridande förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder kan hänvisning göras till fråga 22.

⁽²⁹⁾ Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015–2030: https://www.preventionweb.net/files/43291_sendaiframeworkfordrren.pdf

⁽³⁰⁾ Målen för hållbar utveckling: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

⁽³¹⁾ De 17 målen för hållbar utveckling är 1. ingen fattigdom, 2. ingen hunger, 3. hälsa och välbefinnande, 4. god utbildning för alla, 5. jämställdhet, 6. rent vatten och sanitet, 7. hållbar energi för alla, 8. anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 9. hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 10. minskad ojämlikhet, 11. hållbara städer och samhällen, 12. hållbar konsumtion och produktion, 13. bekämpa klimatförändringarna, 14. hav och marina resurser, 15. ekosystem och biologisk mångfald, 16. fredliga och inkluderande samhällen, 17. genomförande och globalt partnerskap.

⁽³²⁾ Europeiska kommissionen, *Action Plan on the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030. A disaster risk-informed approach for all EU policies* (SWD(2016) 205 final/2).

⁽³³⁾ Europeiska kommissionen, 2019 diskussionsunderlag, *Towards a sustainable Europe by 2030*. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/rp_sustainable_europe_30-01_en_web.pdf

Vid den översyn av lagstiftningen om unionens civilskyddsmekanism som nyligen utfördes slogs det fast det att alla åtgärder ska "[...] vara samstämda med, och aktivt bidra till att fullgöra, internationella åtaganden såsom [...] Parisavtalet under Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar ...]"⁽³⁴⁾. Denna fråga syftar därför till att undersöka om, och i så fall hur, synergier mellan klimatanpassning och nationella förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder säkerställs.

Klimatanpassningsarbetet kan bidra till att förebygga klimatrelaterade katastrofer. Kostnadseffektiva anpassningsåtgärder kräver god samordning på olika planerings- och styrningsnivåer. Nationella anpassningsstrategier och -planer är det instrument för anpassningspolitik och anpassningsåtgärder som rekommenderas i FN:s ramkonvention om klimatförändringar. Medlemsstaterna ombeds hänvisa till sådana strategier samt ange om, och i så fall hur, dessa integreras i planeringen av nationella förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder för katastrofriskhantering eller vice versa. Om ett sektorsövergripande tillvägagångssätt krävs för att hantera åtgärderna för förebyggande, beredskap och insatser kan hänvisning göras till befintlig EU-lagstiftning (se bilagan).

Fråga 15 Fokus på skyddsåtgärder för kritisk infrastruktur

Uppge huruvida det finns åtgärder på plats för att skydda kritisk infrastruktur som anses relevant för upprätthållandet av avgörande samhällsfunktioner.

Mot bakgrund av den nyliga ändringen av beslutet om unionens civilskyddsmekanism, i synnerhet skäl 8 i beslut (EU) 2019/420⁽³⁵⁾ och artikel 7.1 i direktivet om europeisk kritisk infrastruktur⁽³⁶⁾, syftar denna fråga till att undersöka om, och i så fall hur, medlemsstaterna genomför förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder för att skydda kritisk infrastruktur.

Medlemsstaterna ombeds uppge om de har en politik för kritisk infrastruktur. Uppge om det som ett led i denna politik sammanställs en förteckning över relevant nationell kritisk infrastruktur som regelbundet ses över samt huruvida det finns behov av investeringar för att skydda kritisk infrastruktur. Om ett sektorsövergripande tillvägagångssätt krävs för att hantera åtgärderna för förebyggande, beredskap och insatser gällande kritisk infrastruktur kan hänvisning göras till befintlig EU-lagstiftning (se bilagan).

Fråga 16 Finansieringskällor

Uppge huruvida budgeten tillåter flexibel tilldelning av resurser vid akuta behov samt i vilken utsträckning katastroffinansieringen främjar förebyggande arbete.

Beskriv de finansieringskällor som används (t.ex. nationella, subnationella, offentliga, privata – inklusive försäkringar, EU-medel och annan internationell finansiering) för vidtagande av prioriterade åtgärder på området katastrofriskhantering i samband med bedömning, förebyggande arbete, beredskapsåtgärder och insatser med avseende på de identifierade centrala riskerna.

Här ska de olika former av ekonomiskt stöd till förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder som EU erbjuder tas upp, i den mån de används. Det gäller t.ex. sammanhållningsfonderna, den gemensamma jordbrukspolitiken, Lifeprogrammet⁽³⁷⁾, fonden för inre säkerhet⁽³⁸⁾, Horisont 2020⁽³⁹⁾, civilskyddsmekanismens flerlandsbidrag för förebyggande och beredskap och de nyligen införda direkta bidragen. EU:s stödprogram för strukturreformer⁽⁴⁰⁾ kan också användas för kapacitetsuppbyggnad och utveckling av politiska ramar och instrument.

Ekonomiska medel bör finnas tillgängliga och snabbt kunna användas om någon av de nödsituationer som har identifierats i samband med riskbedömning och -planering skulle inträffa. Beskriv hur budgettekniska och rättsliga frågor kring flexibel resurstilldelning hanteras i genomförandeprocessen (vilka förvaltningsmyndigheter som deltar) och uppge om det finns några planer för delning av den ekonomiska bördan (tillgång till internationell finansiering eller EU-finansiering). Förvaltningsstrukturen för finansieringskällor kan åskådliggöras grafiskt.

Uppge också om det har ingåtts, eller görs försök att ingå, avtal med andra berörda aktörer (t.ex. från den privata sektorn, försäkringsbranschen) för att täcka kostnaderna i fråga. Uppge huruvida det finns några nationella katastroffonder eller andra system (t.ex. nödfond, mekanismer för överföring av ekonomisk risk) och i så fall om de i relevanta fall är kopplade till konsekvenser av klimatförändringar.

⁽³⁴⁾ Skäl 28 i beslut (EU) 2019/420, om ändring av beslut nr 1313/2013/EU.

⁽³⁵⁾ Skäl 8 i beslut (EU) 2019/420, om ändring av beslut nr 1313/2013/EU.

⁽³⁶⁾ Artikel 7.1 i rådets direktiv 2008/114/EG av den 8 december 2008 om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behovet att stärka skyddet av denna (Text av betydelse för EES) (EUT L 345, 23.12.2008, s. 75).

⁽³⁷⁾ Life: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

⁽³⁸⁾ Fonden för inre säkerhet: https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/security-and-safeguarding-liberties/internal-security-fund-police_en

⁽³⁹⁾ Horisont 2020: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/secure-societies-%E2%80%93-protecting-freedom-and-security-europe-and-its-citizens>

⁽⁴⁰⁾ EU:s stödprogram för strukturreformer: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/structural-reform-support-programme-srsp_en

Fråga 17 **Infrastruktur, tillgångar och utrustning**

Beskriv vad som görs för att säkerställa att det finns tillräckliga resurser för att vid en katastrof som har koppling till de identifierade centrala riskerna kunna begränsa konsekvenserna och utan dröjsmål vidta åtgärder.

Beskriv er kapacitet att säkerställa att det finns infrastruktur, tillgångar och utrustning i tillräcklig utsträckning för att begränsa konsekvenserna av en katastrof och för att göra snabba insatser när en katastrof inträffar. Uppge om det finns några rutiner för att se till att tillgångarna är i gott skick och inte föråldrade (genom exempelvis regelbundet underhåll eller inventeringar) med avseende på de identifierade centrala riskerna.

I tillämpliga fall: Uppge också om kapaciteten för beredskap och insatser håller på att byggas upp för att bemöta enskilda risker eller om de snarare byggs upp oberoende av riskerna i sig, främst i syfte att kunna hantera konsekvenserna av sådana risker (t.ex. med insatser som eftersökning och räddning, evakuering, tak över huvudet och sjukhusvård för skadade och sjuka).

Fråga 18 **Fokus på insamling och hantering av förlustdata i samband med katastrofer**

Uppge om det finns något system för insamling av förlustdata i samband med katastrofer. Beskriv i så fall hur data samlas in om de centrala risker som har identifierats.

Data och statistik är viktigt om man vill förstå vad katastrofer leder till och kostar. Systematisk insamling och analys av data kan ge underlag för politiska beslut som bidrar till reducerade katastrofrisker och bättre motståndskraft. Med hjälp förlustdatabaser över katastrofer kan de som hanterar dagens risker utforska mönster och trender genom att utgå från tidigare händelser. En god förståelse av dessa mönster och trender gör det lättare att förutsäga framtida förluster till följd av större händelser (händelser som inträffar ofta) och att bedöma huruvida den befintliga riskhanteringen effektivt reducerar denna typ av risk. På europeisk nivå har gemensamma forskningscentret utvecklat en riskdatacentral ⁽⁴¹⁾. De datainsamlingsmetoder som används för katastrofrelaterade dataset varierar, liksom den geografiska omfattningen och dataupplösningen. På internationell nivå håller liknande lösningar på att tas fram i samband med övervakningen av genomförandet av Sendai-ramverket ⁽⁴²⁾.

Uppge vilka metoder som håller på att utvecklas för rapporteringen av skador (inbegripet mänskliga förluster) och huruvida data samlas in per risk eller per typ av förlust (ekonomiska, mänskliga eller andra typer av förluster). Uppge om dessa data delas med berörda aktörer och allmänheten, om berörda aktörer bidrar till skaderapporteringen och/eller kostnadsuppskattningarna, om förekomsterna av skador dokumenteras och lagras regelbundet eller då och då, vilken tidsperiod som täcks samt om dessa rapporter görs tillgängliga för allmänheten.

Om ett sektorsövergripande tillvägagångssätt krävs för att hantera förlustdata i samband med katastrofer, inklusive för att uppfylla kraven i Inspire-direktivet ⁽⁴³⁾, kan hänvisning göras till befintlig EU-lagstiftning (se bilagan).

Fråga 19 **Fokus på utrustning och förfaranden för system för tidig varning**

Beskriv de system som används för att upptäcka faror i ett tidigt skede och för att övervaka de identifierade centrala riskerna. Uppge huruvida prognosmetoder är integrerade i systemet.

System för tidig varning är en viktig komponent i katastrofriskreduceringen. Det rör sig om systematisk insamling och analys av information i syfte att förutsäga och identifiera framväxande eller återkommande risker. Medlemsstaterna ombeds beskriva sina system för tidig upptäckt av faror och övervakning av de centrala risker som har identifierats samt uppges om systemen omfattar prognosmetoder.

⁽⁴¹⁾ Riskdatacentralen: <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/risk-data-hub>

⁽⁴²⁾ <https://sendaimonitor.unisdr.org/>

⁽⁴³⁾ Artikel 5.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1.).

Det finns flera system för tidig varning både på global nivå (t.ex. GDACS, det globala systemet för katastrofvarning och samordning ⁽⁴⁴⁾) och på europeisk nivå. Copernicus katastrofinsatsjänst ⁽⁴⁵⁾ tillhandahåller information för räddningsinsatser vid olika typer av katastrofer, bland annat meteorologiska faror, geofysiska faror, avsiktliga och oavsiktliga katastrofer som orsakats av människor och andra humanitära katastrofer. Informationen kan även användas för katastrofförebyggande åtgärder, katastrofberedskap och återhämtning. I katastrofinsatsjärnet ingår det europeiska informationsystemet för skogsbränder (EFFIS) ⁽⁴⁶⁾, det europeiska varningssystemet för översvämningar (EFAS) ⁽⁴⁷⁾ och det europeiska observationsorganet för torka (EDO) ⁽⁴⁸⁾. På senare tid har också Europeiska unionens system för snabbt utbyte av information i radiologiska nödsituationer (ECURIE) ⁽⁴⁹⁾ börjat ge möjlighet till tidig varning och informationsutbyte i händelse av en radiologisk eller nukleär nödsituation.

Medlemsstaterna ombeds uppge om deras system för tidig varning är anslutna till motsvarande system på europeisk och global nivå, och i så fall på vilket sätt. Uppge också om (och i så fall hur) det har upprättats förbindelser mellan organ som övervakar väderfenomen och jordbävningar, både på nationell och regional nivå (om tillgängligt), och centrala nationella organ eller akademiska institutioner som konsekvent följer katastrofer. Hänvisa vid behov till svaren på fråga 18.

Om ett sektorsövergripande tillvägagångssätt krävs för att hantera åtgärderna för förebyggande, beredskap och insatser gällande system för tidig varning (t.ex. system för tidig varning för gränsöverskridande hot mot människors hälsa ⁽⁵⁰⁾, översvämningdirektivet ⁽⁵¹⁾) kan hänvisning göras till befintlig EU-lagstiftning (se bilagan).

Fråga 20 Information och kommunikation om risker i syfte att öka allmänhetens medvetenhet

Beskriv hur allmänheten informeras om hur de bör hantera risker. Uppge exempelvis huruvida det finns en strategi för att utbilda allmänheten och göra dem mer medvetna om riskerna. Uppge om, och i så fall hur, målgrupper deltar i utformningen av förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder och i genomförandet av informations- och kommunikationsverksamheter.

Medborgarna bör vara involverade i genomförandet av förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder inom två prioriterade områden: utbildning, information och ökad medvetenhet hos allmänheten om risker, inklusive hur varningssignaler ska tolkas, samt hur man kan minska sin sårbarhet och utsatthet och skydda sig. "De framsteg som gjorts med att höja allmänhetens medvetenhet om och beredskap för katastrofer, mätt genom unionsmedborgares grad av medvetenhet om riskerna i deras region" ⁽⁵²⁾ är en indikator som ska användas för övervakning, utvärdering och översyn av genomförandet av beslut nr 1313/2013/EU.

Hanteringen av komplexa risker kräver effektiva informations- och kommunikationssystem för genomförandet av förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder, för att man ska kunna ta hänsyn till behoven hos enskilda samhällen och de specifika behoven hos grupper som är särskilt sårbara (till följd av sin kulturella, sociala eller utbildningsmässiga bakgrund). Massmedier (radio, tv), alternativa medier och informations- och utbildningskampanjer kan vara effektiva när det gäller att öka allmänhetens medvetenhet om riskerna.

Medlemsstaterna ombeds uppge om de har regler och förfaranden som säkerställer att information, kommunikation och utbildningsinsatser når beslutsfattare, relevanta berörda aktörer och medborgare, inklusive specifika sårbara grupper, i syfte att via olika medier (sociala medier osv.) öka allmänhetens medvetenhet om de centrala riskerna. Hänvisa vid behov till svaren på fråga 9. Beskriv också hur medborgarna informeras före, under och efter det att en katastrof inträffat, samt eventuella exempel på god praxis som utvecklats.

Ett system för tidig varning måste på ett effektivt sätt och utan dröjsmål tillhandahålla information för att kunna begränsa konsekvenserna för befolkningen vid en katastrof. Varningsmeddelanden och signaler till allmänheten måste vara effektiva. Beskriv vad som görs för att säkerställa att människorna i de samhällen som är utsatta för risk förstår signalerna för tidig varning och vet vad de ska göra för att skydda sig. I högriskområden bör övningar hållas regelbundet, för att se till att beredskapen ständigt är god. Beskriv de relevanta åtgärder som finns på plats.

⁽⁴⁴⁾ Det globala systemet för katastrofvarning och samordning: <http://www.gdacs.org>

⁽⁴⁵⁾ Copernicus katastrofinsatsjänst: <https://emergency.copernicus.eu/>

⁽⁴⁶⁾ Det europeiska informationsystemet för skogsbränder: http://effis.jrc.ec.europa.eu/static/effis_current_situation/public/index.html

⁽⁴⁷⁾ Det europeiska varningssystemet för översvämningar: <https://www.efas.eu>

⁽⁴⁸⁾ Det europeiska observationsorganet för torka: <http://edo.jrc.ec.europa.eu/edo2/php/index.php?id=1000>

⁽⁴⁹⁾ Det övergripande målet med plattformen (<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/european-radiological-data-exchange-platform>) är att meddela och informera behöriga myndigheter och allmänheten tidigt i samband med större olyckor med radioaktiva utsläpp till atmosfären. Informationen ska ges så tidigt som möjligt och vara så heltäckande som möjligt.

⁽⁵⁰⁾ Artikel 8.1 i beslut nr 1082/2013/EU.

⁽⁵¹⁾ Artikel 7.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG av den 23 oktober 2007 om bedömning och hantering av översvämningrisker (Text av betydelse för EES) (EUT L 288, 6.11.2007, s. 27).

⁽⁵²⁾ Artikel 3.2 d i beslut nr 1313/2013/EU.

Del III. Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder med avseende på centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser samt, i förekommande fall, risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser

3.1 Inledning

En rad olika förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder planeras och genomförs för att hantera och reducera de risker som har identifierats via riskbedömning på nationell eller lämplig subnationell nivå. Eftersom risker kan sprida sig över landsgränserna är hanteringen av gränsöverskridande katastrofrisker avgörande för att stärka hela Europas motståndskraft.

Beskrivningen av prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder med avseende på centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser bör inte begränsas till de åtgärder som civilskyddsmyndigheterna genomför eller planerar. Beakta även prioriterade åtgärder som genomförs eller planeras av andra relevanta myndigheter eller organ. Beskrivningen bör inte heller begränsas till åtgärder som följer av samarbete mellan länder ("gränsöverskridande åtgärder"), utan bör innefatta alla de prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder som genomförs eller planeras för att hantera risken som helhet.

Beskrivningen av de prioriterade förebyggande åtgärderna och beredskapsåtgärderna bör också omfatta risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser. Medlemsstaterna uppmuntras där så är lämpligt att lämna uppgifter om förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder med avseende på sådana risker.

3.2 Vägledning för hur frågorna 21–24 (del III) i mallen ska besvaras

Medlemsstaterna bör bland de risker som har identifierats i del I (Riskbedömning) välja ut de risker som de betraktar som centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser. Beroende på metod kan "centrala risker" definieras som risker med hög sannolikhet och stora konsekvenser. Termen skulle också kunna tolkas som att den avser de centrala risker vars konsekvenser och sannolikhetsnivåer bedöms som "oacceptabla" och som därför bör prioriteras inom riskhanteringen. Det innebär att det finns centrala risker som vissa medlemsstater betraktar som "oacceptabla" för att de bedöms kunna få stora konsekvenser, trots att sannolikheten att riskerna materialiseras är låg. Denna vägledning innehåller inga föreskrifter för hur medlemsstaterna ska tolka begreppet "central risk" eller hur de ska prioritera risker.

Identifiera, i enlighet med rapporteringskravet i artikel 6.1 d, de centrala risker som har potentiella gränsöverskridande konsekvenser. Följande typer av konsekvenser ska beaktas:

- Konsekvenser av risker som har sitt ursprung i ett eller flera närliggande länder.
- Konsekvenser som spiller över till ett eller flera närliggande länder.
- Konsekvenser som påverkar två eller flera länder samtidigt.

Fråga 21 Centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser

Räkna upp de centrala risker med gränsöverskridande konsekvenser som har identifierats.

Det är för dessa risker som prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder ska rapporteras, baserat på fråga 3.1 i del I (Riskbedömning).

Fråga 22 Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder

Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder kan identifieras utifrån sina förväntade positiva konsekvenser i termer av riskreducering (hur effektiva de är). Prioriterade åtgärder kan också vara de åtgärder som är mest akuta för att ta itu med en specifik risk. Begreppet kan förstås som "flaggskeppsåtgärder". I vissa fall kan det handla om åtgärder som har vidtagits efter en särskilt allvarlig katastrof. Hur har "prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder" definierats i denna kontext?

Förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder kan vara strukturella eller icke-strukturella:

- **Strukturella åtgärder:** Strukturella åtgärder är fysiska konstruktioner avsedda att reducera eller undvika möjliga konsekvenser av faror, alternativt konstruktionstekniker eller teknologi som används för att uppnå motståndskraft mot faror hos strukturer eller system⁽⁵³⁾. Strukturella åtgärder kan innefatta befolkningsflyttningar, modifiering av den naturliga miljön när detta kan motiveras (t.ex. terrassering av sluttningar), naturbaserade lösningar (t.ex. åtgärder för naturlig vattenupptagning) eller skogsbruksmetoder (t.ex. omvandling av skog, brandgator, kontrollerade bränder).

⁽⁵³⁾ Förenta nationernas generalförsamling (2016). *Report of the open-ended intergovernmental expert working group on indicators and terminology relating to disaster risk reduction.*

- **Icke-strukturella åtgärder:** Icke-strukturella åtgärder är åtgärder som inte omfattar fysisk konstruktion där kunskaper, tillvägagångssätt eller avtal används för att reducera katastrofrisker och konsekvenser, i synnerhet genom lagar och bestämmelser, insatser för att höja medvetenheten hos allmänheten samt utbildning ⁽⁵⁴⁾.

Åtgärderna kan antingen vara genomförda eller planerade åtgärder:

- **Genomförda åtgärder** avser pågående åtgärder som i dagsläget bidrar till reducerad katastrofrisk (eller som är avsedda att göra det).
- **Planerade åtgärder** är åtgärder som definitivt kommer att vidtas, antingen för att medel redan har avsatts eller för att de ingår i en godkänd, bindande plan eller strategi. När det är lämpligt kan dessa ställas mot (men måste särskiljas från) de åtgärder som idealiskt sett borde vidtas för att reducera risken (men som hittills inte planerats).

Det finns risker för vilka medlemsstaterna redan rapporterar sina förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder enligt andra EU-lagar och EU-bestämmelser. När det gäller risker som omfattas av sådana rapporteringskrav ber vi dig hänvisa till eventuella rapporter som redan skickats in till kommissionen (se bilagan). Hänvisa endast till dokument där både förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder tas upp – om en (eller båda) saknas bör åtgärderna beskrivas under fråga 22.1 eller 22.2.

Fråga 22.1 Prioriterade förebyggande åtgärder

Beskriv befintliga och eventuella planerade prioriterade förebyggande åtgärder.

Beskriv här både strukturella och icke-strukturella åtgärder efter vad som är tillämpligt (se förklaringar ovan).

Beskriv för de prioriterade förebyggande åtgärderna följande (i tillämpliga fall):

- Ansvariga myndigheter/institutioner.
- Tidplan för genomförande.
- Finansieringskällor.

Om så är lämpligt kan punkterna ovan beskrivas gemensamt för flera åtgärder.

Förebyggande åtgärder är sådana som reducerar människors och tillgångars exponering och sårbarhet för en eller flera specifika faror, och som därigenom förebygger katastrofer. I beslut nr 1313/2013/EU definieras förebyggande som "alla åtgärder som syftar till att minska risker för eller lindra negativa konsekvenser av en katastrof för människor, miljö och egendom, inklusive kulturarvet" ⁽⁵⁵⁾.

Exempel på förebyggande åtgärder är dammar eller invallningar som eliminerar översvämningsrisker, markanvändningsregler som inte tillåter bosättning i högriskzoner, jordbävningstekniska konstruktionslösningar som innebär att en kritisk byggnad klarar och fortsätter fungera efter en sannolik jordbävning och immunisering mot sjukdomar som kan förebyggas genom vaccination ⁽⁵⁶⁾.

Fråga 22.2 Prioriterade beredskapsåtgärder

Beskriv befintliga och eventuella planerade prioriterade beredskapsåtgärder.

Beskriv här både strukturella och icke-strukturella åtgärder efter vad som är tillämpligt (se förklaringar ovan).

Beskriv för de prioriterade beredskapsåtgärderna följande (i tillämpliga fall):

- Ansvariga myndigheter/institutioner.
- Tidplan för genomförande.
- Finansieringskällor.

Om så är lämpligt kan punkterna ovan beskrivas gemensamt för flera åtgärder.

⁽⁵⁴⁾ *Ibid.*

⁽⁵⁵⁾ Artikel 4.4 i beslut 1313/2013/EU.

⁽⁵⁶⁾ Förenta nationernas generalförsamling (2016). *Report of the open-ended intergovernmental expert working group on indicators and terminology relating to disaster risk reduction.*

Beredskapsåtgärder syftar till att bygga upp den kapacitet som behövs för att kunna hantera alla typer av nödsituationer på ett effektivt sätt. I beslut nr 1313/2013/EU definieras beredskap som "ett tillstånd där mänskliga och materiella resurser, strukturer, samhällen och organisationer står beredda och snabbt kan mobiliseras vid en katastrof, som en följd av att åtgärder har vidtagits i förväg" ⁽⁵⁷⁾.

Beredskapsåtgärder kan tolkas som att de omfattar insatser för hantering av kriser och nödsituationer, men bör inte begränsas till enbart sådana insatser. System för tidig varning, liksom utbildning och övningar, räknas exempelvis som beredskapsåtgärder, även om dessa åtgärder finns på plats och används även när ingen nödsituation föreligger.

Lämna vid behov information för fler gränsöverskridande risker genom att kopiera frågorna ovan.

I tillämpliga fall:

Fråga 23 Risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser

Räkna upp de risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser som har identifierats.

På grundval av de risker som identifierades i del I (Riskbedömning) ombeds medlemsstaterna i förekommande fall identifiera risker som för dem utgör risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser. Om en riskmatris används återfinns dessa risker i det övre vänstra hörnet (låg sannolikhet, stora konsekvenser). Ha också i åtanke att risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser inte nödvändigtvis behöver betraktas som "centrala risker". Medlemsstaterna uppmanas ändå att identifiera eventuella risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser och beskriva sina förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder för att hantera dessa risker.

Fråga 24 Prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder

Se förklaringen under fråga 22.

Om en viss risk med låg sannolikhet och stora konsekvenser också kan klassificeras som en central risk med gränsöverskridande konsekvenser behöver de prioriterade förebyggande åtgärderna och beredskapsåtgärderna endast beskrivas en gång. Korshänvisa mellan svaren.

Det finns risker för vilka medlemsstaterna redan rapporterar sina förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder enligt andra EU-lagar och annan EU-politik. När det gäller risker som omfattas av sådana rapporteringskrav går det bra att hänvisa till eventuella befintliga rapporter (se bilagan).

Hänvisa endast till dokument där både förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder tas upp – om en (eller båda) saknas bör åtgärderna beskrivas under fråga 24.1 och/eller 24.2.

Fråga 24.1 Prioriterade förebyggande åtgärder

Beskriv befintliga och eventuella planerade prioriterade förebyggande åtgärder.

Se förklaringen under fråga 22.1.

Fråga 24.2 Prioriterade beredskapsåtgärder

Beskriv befintliga och eventuella planerade prioriterade beredskapsåtgärder.

Se förklaringen under fråga 22.2.

Om lagstiftning eller andra regler på EU-nivå redan innehåller krav på rapportering om prioriterade förebyggande åtgärder och beredskapsåtgärder för hantering av den aktuella risken räcker det att hänvisa till rapporter som redan har lämnats in till kommissionen.

Lämna vid behov information för fler risker med låg sannolikhet och stora konsekvenser genom att kopiera frågorna ovan.

⁽⁵⁷⁾ Artikel 4.3 i beslut 1313/2013/EU.

BILAGA

Icke uttömmande förteckning över risker som regleras genom lagstiftning och/eller politik på EU-nivå**Skydd av kritisk infrastruktur**

Rådets direktiv 2008/114/EG om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behovet att stärka skyddet av denna (Text av betydelse för EES) (EUT L 345, 23.12.2008, s. 75).

Mer information: Kritisk infrastruktur

Torka, vattenförorening

Direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1). Konsoliderad version

Mer information:

Genomföranderapporter och förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt

Vattenbrist och torka i EU

Översvämningar

Direktiv 2007/60/EG om bedömning och hantering av översvänningsrisker (Text av betydelse för EES) (EUT L 288, 6.11.2007, s. 27). Konsoliderad version

Meddelande om ramdirektivet för vatten och översvänningsdirektivet: åtgärder för att nå "god status" för EU:s vatten och minska översvänningsriskerna – COM(2015) 120 final

Mer information: Genomföranderapporter och planer för hantering av översvänningsrisker

Skogsstrategi

En ny EU-skogsstrategi: för skogarna och den skogsbaserade sektorn – COM(2013)659 final

Mer information: EU:s skogar och skogspolitik

Landsbygdsutveckling 2014–2020: Landdokument

Geologiska risker

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 av den 9 mars 2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG. Konsoliderad version

Mer information: Eurokoder

Hälsorisker

Beslut nr 1082/2013/EU om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 2119/98/EG (Text av betydelse för EES) (EUT L 293, 5.11.2013, s. 1). Konsoliderad version

Mer information:

Bedömning av risk för folkhälsan, Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet ⁽¹⁾

Europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar ⁽²⁾

Djur- och växtsjukdomar

Förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar (Text av betydelse för EES). Konsoliderad version

Direktiv 2005/65/EG om ökat hamnskydd (Text av betydelse för EES). Konsoliderad version

Åtgärder för att bekämpa/kontrollera

— klassisk svinpest rådets direktiv 2001/89/EG/ konsoliderad version

— afrikansk svinpest rådets direktiv 2002/60/EG/ konsoliderad version

⁽¹⁾ I händelse av ett allvarligt gränsöverskridande hot som faller under myndighetens behörighet

⁽²⁾ Om hotet är a) av biologiskt ursprung och utgörs av smittsamma sjukdomar, antimikrobiell resistens och vårdrelaterade infektioner eller b) av okänt ursprung.

- afrikansk hästpest rådets direktiv 92/35/EEG/ konsoliderad version
- mul- och klövsjuka rådets direktiv 2003/85/EG/ konsoliderad version

Mer information: Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet

Risker för industriolyckor

Rådets direktiv 2012/18/EG om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (Text av betydelse för EES)

Mer information:

Politik gällande industriolyckor

Rapport om tillämpningen i medlemsstaterna av direktiv 96/82/EG

Kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära säkerhetsrisker

Rådets beslut (87/600/Euratom) om en gemenskapsordning för ett snabbt informationsutbyte i händelse av en nödsituation som medför risk för strålning

Handlingsplan för att förbättra beredskapen inför kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära säkerhetsrisker – COM/2017/0610 final

Mer information:

Politik för skydd av farligt material

Europeiska unionens system för snabbt utbyte av information i radiologiska nödsituationer (Ecurie)

Nukleära och radiologiska risker

Rådets direktiv 2014/87/Euratom om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar

Rådets direktiv 2013/59/Euratom om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning. Konsoliderad version

Trygg energiförsörjning – elektricitet

Kommissionens förordning (EU) 2017/2196 om fastställande av nätföreskrifter för nödsituationer och återuppbyggnad avseende elektricitet (Text av betydelse för EES)

Förordning (EU) 2019/941 om riskberedskap inom elsektorn (Text av betydelse för EES)

Översikt över aktuella nationella regler och rutiner gällande riskberedskap på området försörjningstrygghet för el

Mer information:

Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer)

Det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso-E)

Trygg energiförsörjning – gas

Förordning (EU) 2017/1938 om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas (Text av betydelse för EES)

Direktiv (EU) 2016/1148 om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen

Mer information: Förebyggande handlingsplaner och krisplaner – 2019

Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer)

Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas (Entso-G)

Säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs

Direktiv 2013/30/EU om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG (Text av betydelse för EES) (EUT L 178, 28.6.2013, s. 66)

Mer information: Konsekvensbedömning och översyn

Sjöfartsstrategi

Handlingsplan för EU:s strategi för sjöfartsskydd

Direktiv 2014/89/EU om upprättandet av en ram för havsplanering

Mer information: Översikt över havsplanering

Säkerhetsrelaterade risker

Kommissionens meddelande *Att genomföra den europeiska säkerhetsagendan mot terrorism och bana väg för en säkerhetsunion* – COM(2016) 230 final

Gemensam ram för att motverka hybridhot: Europeiska unionens insatser – JOIN(2016) 18 final

Handlingsplan till stöd för skyddet av offentliga platser – (COM(2017) 612 final

Mer information:

Europeiska säkerhetsagendan

Terrorism i EU: läges- och trendrapport (TE-SAT 2018)

Organ: Europol

Cybersäkerhet

Resiliens, avskräckning och försvar: ett starkt cyberförsvar för EU (JOIN(2017) 450 final)

Det finns två lagförslag som syftar till att förbättra den gränsöverskridande tillgången till elektroniska bevis:

- Förslag till förordning om europeiska utlämnandeorder och bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden (COM(2018) 225 final)
- Förslag till direktiv om fastställande av harmoniserade bestämmelser för utseende av rättsliga företrädare för insamling av bevisning i straffrättsliga förfaranden (COM(2018) 226 final)

Cybersäkerhet inom energisektorn

Kommissionens rekommendation (EU) 2019/553 om cybersäkerhet inom energisektorn

Commission Impact Assessment (SWD(2018) 403 final) establishing the European Cybersecurity Industrial, Technology and Research Competence Centre and the Network of National Coordination Centres (kommissionens konsekvensbedömning om inrättande av Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning och nätverket av nationella samordningscentrum)

Mer information: Rapport: rekommendationer om genomförandet av sektorspecifika regler för cybersäkerhet, 2019

Icke uttömmande förteckning över övergripande områden av gemensamt intresse i EU:s lagstiftning och/eller politik

Kulturarv

En integrerad kulturarvsstrategi för Europa (COM(2014) 477 final)

En ny europeisk agenda för kultur (COM(2018) 267 final)

European Framework for Action on Cultural Heritage (en europeisk ram för åtgärder för kulturarvet) (SWD(2018) 491 final)

Mer information: Att skydda kulturarvet från naturkatastrofer och katastrofer som orsakats av människor. En komparativ analys av riskhanteringen i EU

Naturområden och livsmiljöer

Direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan

Rapport om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan

Direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (Text av betydelse för EES). Konsoliderad version

Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Konsoliderad version

Mer information: Redovisning för ekosystemtjänster

Klimatanpassning

Förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder

En EU-strategi för klimatanpassning – COM(2013) 216 final

Rapport om genomförandet av EU-strategin för klimatanpassning – COM(2018) 738 final

Mer information:

Nationella energi- och klimatplaner

Landsprofiler

Resultattavla för anpassningsberedskap

Anpassningsstrategi – utvärderingsprocess

Peseta-projektet

Natura 2000-nätverket av skyddade områden och det strikta skyddssystemet för arter

Miljöansvar

Direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 35, 18.7.2013). Konsoliderad version

Mer information: Miljöansvar

Grön infrastruktur

Grön infrastruktur (GI) – Att stärka Europas naturkapital – COM(2013) 249 final

Mer information:

EU:s strategi för grön infrastruktur

Ekosystemtjänster och grön infrastruktur

Kartläggning och bedömning av ekosystem och deras tjänster

Migration

Rådets förordning (EU) 2016/369 om tillhandahållande av krisstöd inom unionen (EUT L 70, 16.3.2016, s. 1)

Mer information: Lägesrapport om genomförandet av den europeiska migrationsagendan (COM(2019) 126 final)

Datahantering

Direktiv 2007/2/EG om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1).

Mer information:

Inspire-kunskapsbas

Dataspecifikationer för naturliga riskområden
